

Vroegtijdige Zorg Planning

voor en met personen met een
verstandelijke handicap

Boelina Sikma en Carine Ostyn
April 2022

Scharniermomenten in het leven

Definitie Vroegtijdige Zorg Planning

Dialogo
Keuzes

Vragen
Angsten
Waarden

Op deze manier kan men hun welbevinden verbeteren door over- en/of onderbehandeling te voorkomen.

Doelstellingen VZP

- Respecteren van persoonlijke keuzes
- Taboe van spreken over sterven doorbreken
- Bevorderen van communicatie binnen familie

Vervolg doelstellingen VZP

- Bevorderen van relatie tussen arts en familie
- Verbeteren van beslissingsproces
- Verbeteren van de uitkomst van de persoon

VZP als methodiek

- Stap 1: Introduceren
- Stap 2: Evalueren toekomstverwachtingen
- Stap 3: Doelen
- Stap 4: Documenteren
- Stap 5: Herzien en updaten

Deelnemers gesprek

- Persoon zelf indien mogelijk
- Wettelijke vertegenwoordiger/familie
- Afdelingsteam
- Medewerker van sociale dienst en/of
- Huisarts en en verpleegkundige

Voor wie en wanneer VZP

- Opname
- Kantelmomenten
- Signalen
- Zelf initiatief nemen bij kwetsbare personen

Registratie

- **Digitaal bewonersdossier**
 - Formulier contacten
 - Formulier overlijden begrafenis
 - Registratieformulier codes

Kenmerken VZP

- Permanent communicatieproces
- Verschillende taken
 - informeren
 - voorkeuren verkennen
 - bieden van emotionele ondersteuning

Een permanent communicatieproces

- Van bij het begin
- Over alle onderwerpen
- Ook over ziekte en dood
- Méér dan 1 gesprek
- Méér dan codes afspreken

- Groeiende evidentie...

11

Waarom is VZP belangrijk?

- Zorgt voor
 - zelfbeschikkingsrecht
 - wensen - gerealiseerde zorg
 - hogere levenskwaliteit
- Zorg voor
 - persoon: keuze respecteren/ outcome verbeteren/onrust verminderen
 - familie: beslissingslast wegnemen/ relatie persoon- familie verbeteren
 - jezelf: relatie persoon- zorgverlener verbeteren / houvast voor beleid

Ter illustratie...

VZP en palliatieve ondersteuning

Verwant maar niet identiek

VZP: eerder gestart

Ter illustratie...

Hoe begin je hieraan als voorziening?

- Vorming (externe sprekers) en literatuur
- Interne vorming en discussie
- Visie op papier
- Eerste ervaringen
- Tweejaarlijkse evaluatie per afdeling

Eerste bezorgdheden en twijfels

- Zomaar laten 'gaan'?
- Niet voor onze afdeling?
- In De Lovie blijven?
- Waar gaat het eigenlijk over?

Eerste gesprek: wanneer?

- Al van gehoord?
- Kantelmoment
- Kwetsbaarheid
- Indicaties (urgente/routine)

Ter illustratie...

Lukt zo'n gesprek altijd?

- Tijd nodig!
 - Schroom en/of onwetendheid?
 - Niet weten en/of niet durven
 - Nadien meestal blij met het gesprek...
- > wensen respecteren / ook dat men dit niet wil bespreken
-> anderzijds: signalen opvangen; eerste stap zetten; blijven aanbieden

Wat als er geen familie meer is?

- Interdisciplinair
- Ter illustratie...

VZP met bewoners bespreken?

- Ook voor hen: cultuur van bespreekbaarheid helpt
- Ook voor hen: niet-weten mag
- Pastoraal medewerker...
- Methodieken die kunnen helpen
 - Nu en straks
 - Wat wil ik
- Ernstig-diep VH?

Registratie

- Codes (groene formulier)
- Andere info in apart luik dossier
- Zorgvuldigheid / geen 'lijstjes'

Nazorg...

Tot slot...

Boelina.sikma@delovie.be
Carine.ostyn@delovie.be

